Raadsinformatiebrief

Datum	7 mei 2019	Zaaknummer	
		Portefeuille	Werk, jeugd en cultuur, dienstverlening en bedrijfsvoering M.H.B. Roozendaal
Onderwerp	Bijstelling budgettair kader 2019 en budgettair kader 2020 specialistische jeugdhulp.		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
Bijstelling budgettair kader 2019 en budgettair kader 2020 specialistische jeugdhulp

Aanleiding
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het budgettair kader voor 2020 en over de bijstelling van het budgettair kader voor 2019, voor de regionale inkoop van specialistische jeugdhulp in natura. Beide kaders zijn op 20 maart jl. voorgelegd aan het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO), een overleg waarin alle wethouders jeugd van de regio Noord oost Brabant participeren. In het RBO is gesproken over de financiële ontwikkelingen en knelpunten op het gebied van jeugdhulp.
Opnieuw is geconcludeerd dat we geen andere optie hebben dan zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige vraag naar jeugdhulp en het budgettair kader daarop aan te passen. Ook indexering is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan onze zorgplicht. Jeugdigen en hun gezinnen moeten adequaat geholpen blijven worden.

De budgettaire wijzigingen worden in de begroting aangepast middels de reguliere planning en control cyclus (1e Berap 2019 en de Kadernota 2020). Daarin ligt dus een formeel besluitvormingsmoment voor uw Raad besloten. Gezien de (financiële) impact van een en ander én om u zo spoedig mogelijk van deze ontwikkelingen op de hoogte te brengen hebben wij besloten dat wij u met deze Raadsinformatiebrief meenemen in de financiële ontwikkelingen binnen de Jeugdhulp.

Kernboodschap
Er zijn 2 belangrijke redenen die het noodzakelijk maken om het budgettair kader 2019 bij te stellen:

1. Er is nog altijd sprake van een stijgende lijn in het zorgverbruik binnen gemeenten in de regio Noord Oost-Brabant (NOB). We merken op dat zich landelijk een soortgelijke trend aftekent;

2. Daarnaast is er een noodzaak tot compenseren van loon-/prijs ontwikkelingen bij onze gecontracteerde zorgaanbieders.

Inhoudelijk toelichting
Stijgend zorgverbruik
Met betrekking tot het stijgende zorgverbruik zien we de volgende ontwikkelingen, die geleid hebben tot het bijgestelde budgettair kader voor 2019. Deze ontwikkelingen zijn structureel en werken door in 2020.

Gesloten Jeugdhulp (ook wel Jeugdzorg Plus genoemd)
Eind 2017 hebben we het civiel trajectberaad, een specialistisch casus overleg, geïntroduceerd met tot doel het terugdringen van enerzijds het aantal zorgdagen Jeugdzorg Plus en anderzijds het terugdringen van het aantal jeugdigen in Jeugdzorg Plus. Er zijn twee trends waarneembaar binnen Jeugdzorg Plus. Deze trends hebben invloed op het totaal resultaat. Enerzijds zien we een daling van het aantal dagen dat een jeugdige in een gesloten instelling verbleef in 2018 t.o.v. 2017. De jeugdigen zitten gemiddeld 20% korter in een gesloten instelling. Anderzijds zien we dat het aantal jeugdigen dat in een gesloten instelling verbleef in 2018 is gestegen met 25% t.o.v. 2017. De totale kosten voor Jeugdzorg Plus zijn hierdoor gestegen.

Landelijke Transitie Arrangementen (LTA)
Bij LTA zorg gaat het om jeugdhulp met een hoog specialistische karakter. Aanbieders die deze zorg leveren zijn landelijk gecontracteerd door de VNG. Sinds 2015 zien we een aanhoudende regio brede groei van de LTA zorg. De toenemende inzet van LTA zorg heeft er o.a. mee te maken dat huisartsen en kinderartsen rechtstreeks mogen doorverwijzen en (nog) niet altijd voldoende op de hoogte zijn van alternatieve hulpvormen zoals inzet vanuit een basisteam jeugd en gezin/wijkteam of regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp. Dit ondanks de extra inzet die gemeenten plegen om contact en samenwerking met huisartsen te verbeteren. Bij de LTA contracten is bovendien sprake van een indexering. VNG heeft besloten de tarieven per 1 januari 2019 met 3,5 % te indexeren.

Gecertificeerde instellingen (GI)
De regio heeft contracten met drie gecertificeerde instellingen. Gecertificeerde instellingen geven uitvoering aan jeugdbeschermings- en reclasseringsmaatregelen. Daarnaast bieden zij spoedeisende zorg en ontvangen zij middelen voor preventieve werkzaamheden, waaronder het versterken van de gemeentelijke toegang. Een maatregel wordt opgelegd door een kinderrechter indien er ernstige zorgen zijn m.b.t. opvoed- en opgroei problematiek waarbij hulp in een vrijwillig kader onvoldoende van de grond komt of effect heeft.
Afgelopen jaar is iets meer maatregelen ingezet dan in 2017. Het gaat regionaal om een groei van ongeveer 2%. Ook hier is dus bijstelling nodig van het budgettair kader.

Verstandelijk Gehandicapten (VG)
In 2018 is gebleken dat er een forse stijging is van jeugdigen in de VG doelgroep. Dit lijkt een bijzondere ontwikkeling aangezien deze doelgroep over het algemeen een stabiele omvang kent. Voorheen viel een deel van deze doelgroep onder de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De criteria zijn echter aangescherpt wat toegang tot de WLZ beperkt mogelijk maakt. Onze regio wijkt qua cijfers nauwelijks af van landelijke beelden. Inkoop van extra volume specialistische jeugdhulp voor deze doelgroep is noodzakelijk om vraag en aanbod in evenwicht te brengen.

Meer-, en maatwerk
Meerwerk wordt ingezet door basisteams jeugd en gezin/wijkteams wanneer een zorgaanbieder geen ruimte meer heeft binnen het contract en de hulp niet bij een alternatieve aanbieder

gevonden kan worden. Er wordt dan voor een individuele jeugdige en diens gezin extra volume ingekocht.
Maatwerk wordt ingezet in casuïstiek die om een zo specifieke combinatie van specialistische hulp vraagt, dat inzet vanuit regulier ingekochte producten onvoldoende oplossing biedt. Er wordt dan een specifiek maatwerk arrangement ingekocht bij één of een combinatie van aanbieder(s). Dit kunnen ook niet regionaal gecontracteerde zorgaanbieders zijn.
Het aantal ingezette maatwerk trajecten blijkt hoger te zijn dan vooraf begroot. In totaal was in 2018, € 3 miljoen beschikbaar voor meer- en maatwerk. Op basis van de voorlopige eindafrekening 2018 bedragen de kosten voor meer en maatwerk in 2018 gezamenlijk ruim € 5,5 miljoen. Dit betreft grofweg € 4 miljoen voor maatwerk en € 1,5 miljoen voor meerwerk. Het meerwerk is in 2018 verwerkt in de regionale contract 2018, dit werkt door in 2019. Voorstel is daarom om voor het meer en maatwerk in 2019 een bedrag op de begroting op te nemen van in totaal € 4,4 miljoen.

loon- en prijscompensatie
Gedurende 2018 hebben meerdere zorgaanbieders bij de regionale inkooporganisatie gemeld dat loon en prijs ontwikkelingen in de jeugdzorgsector in 2019 gezien het huidige inkoopkader een fors knelpunt zou worden. In het huidige budgettair kader 2019 is geen loon en prijs compensatie voor 2019 begroot.
Aanbieders hebben aangegeven dat reële indexatie noodzakelijk is, om eigen financiële stabiliteit en daarmee continuïteit van zorg aan cliënten te kunnen blijven garanderen. De loonkosten ontwikkelingen en CAO afspraken laten in 2019 een forse stijging zien van loonkosten, deze is ongeveer 3,5% hoog. De gemeenten krijgen via de algemene uitkering van het Rijk de cao ontwikkeling toegekend. Het Regionaal Bestuurlijk Overleg heeft de intentie uitgesproken de middelen die de gemeenten van het Rijk ontvangen voor loon- en prijsontwikkeling ter compensatie één-op-één te willen doorzetten aan de jeugdhulpaanbieders die voor deze kosten komen te staan. De verwachte toevoeging van het Rijk in de meicirculaire 2019 bedraagt naar verwachting 3,34%. Dit percentage is lager dan de cao ontwikkeling van 3,5% omdat naast loonkostenontwikkelingen ook sprake is van prijsontwikkeling in 2019. Bij de besluitvorming over het budgettair kader wordt u voorgesteld dit percentage naar boven dan wel naar beneden bij te stellen afhankelijk van de daadwerkelijke toevoeging in de meicirculaire van 2019.

Voor wat betreft Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen voor jeugdbescherming/jeugdreclassering zijn we contractueel gebonden aan deze indexering.

We willen de loon- en prijs compensatie die we ontvangen via de algemene uitkering van het gemeentefonds als indexering doorzetten aan de regionale inkooporganisatie. Hiermee stelt u de regionale inkooporganisatie in staat de gecontracteerde zorgaanbieders te compenseren voor de cao en prijsontwikkelingen in 2019 tot maximaal het bedrag waarvoor u middelen ontvangt via het gemeentefonds.

Uitstel inkoop
U bent gelijktijdig met deze raadsinformatie geïnformeerd over ons besluit om de nieuwe inkoop, zoals vastgesteld in de Regionale inkoopstrategie Jeugdhulp NOB 2020-2024, met een jaar uit te stellen. Ingangsdatum van de nieuwe contracten wordt daarmee 1-1-2021. Voor 2020 borduren we vooralsnog voort op het bijgestelde inkoopkader 2019. In de contracten van 2020 worden wel de eerste inverdieneffecten van de transformatie verzilverd. De verwachtte effecten worden meegenomen in budgettair kader 2020.
Het uitstel van de inkoop heeft geen effect op bovengenoemde ontwikkelingen.

Transformatieopgaven

In 2018 stelden alle gemeenten van de regio Noord Oost Brabant een bedrag van ruim € 11,7 miljoen beschikbaar voor de transformatie van het zorglandschap. De financiële impuls moet bijdragen aan betere jeugdhulp én een betaalbaar jeugdhulpstelsel in onze regio. De voorbereiding van de inkoop/aanbesteding kostte gemeenten meer tijd dan verwacht en daarom is de looptijd van de uitvoeringsfase van het project verschoven naar de periode 2019-2020. Hiermee verschuiven ook de te verwachten “inverdieneffecten”.
Op het moment van het opstellen van het budgettair kader zijn 11 van de 14 plannen gegund en staan we aan de vooravond van het daadwerkelijk uitvoeren van de transformatieplannen. Het maximale ‘inverdieneffect’ op basis van deze 11 plannen bedraagt € 3,5 miljoen per jaar structureel. Het is echter de vraag of alle plannen 100% gerealiseerd kunnen worden. We moeten rekening houden met een bandbreedte. Als minimaal inverdieneffect over het geheel denken we uit te kunnen gaan van € 2,3 miljoen. We stellen u voor, bij het budgettair kader 2020, vooralsnog uit te gaan van een inverdieneffect van € 2,3 miljoen euro. U zult op een later moment nader inhoudelijk geïnformeerd worden over de laatste stand van zaken m.b.t de transformatie via een afzonderlijke RIB.

Financiën

Budgettair kader ZIN
Bijgesteld budgettair kader 2019 (inclusief indexering)

Onderdeel:	**Begroot**	**Bijgesteld naar:**	**Verschil:**
Gesloten Jeugdzorg	€ 3.123.515	€ 4.496.894	€ 1.373.379
LTA	€ 7.100.000	€ 11.400.000	€ 4.300.000
GI's	€ 10.827.785	€ 11.596.313	€ 250.000
ZIN (Zorg in natura waaronder VG, Meer- en maatwerk)	€ 91.300.393	€ 94.726.380	€ 3.944.515
Veilig Thuis	€ 4.424.631	€ 4.424.631	€ -
Totaal	**€ 116.776.324**	**€ 126.644.219**	**€ 9.867.895**

Budgettair kader regionale inkoop specialistische jeugdhulp in natura 2019 was begroot op: € 116.776.324. Het bijgestelde kader bedraagt: € 116.776.324 + € 9.867.895 = **€ 126.644.218**

Budgettair kader 2020 (inclusief indexering en inverdieneffect (65%) transformatie)

Onderdeel:	**Bijgesteld kader 2019**	**Voorgesteld kader 2020**	**Verschil:**
Gesloten Jeugdzorg	€ 4.496.894	€ 4.647.091	€ 150.196
LTA	€ 11.400.000	€ 11.780.760	€ 380.760
GI's	€ 11.596.313	€ 11.983.630	€ 387.317
ZIN (waaronder VG/Meer- en maatwerk).	€ 94.726.380	€ 95.574.421	€ 848.041
Veilig Thuis	€ 4.424.631	€ 4.572.414	€ 147.783
Totaal	**€ 126.644.219**	**€ 128.558.315**	**€ 1.914.097**

De voorlopige inleg in de begroting regio Noordoost Brabant voor gemeente Meierijstad bedraagt in 2019 € 14.886.027 (obv voortschrijdend zorggebruik) en in 2020 € 15.113.830 (obv voortschrijdend zorggebruik). Deze bedragen worden in de gemeentebegroting begroot als budget “Zorg In Natura jeugd”.

Uitvoeringskosten

Centrumgemeente Den Bosch verzorgt voor de regiogemeenten de uitvoering van de Jeugdzorg in Natura. Hiervoor betalen wij hen een jaarlijkse vergoeding. De voorlopige inleg in de begroting regio Noordoost Brabant voor gemeente Meierijstad bedraagt voor 2019 € 283.535,- en voor 2020 en verder € 244.267,-.

Onzekerheden en risico's
In verband met de onzekerheden en risico's (m.n. de ontwikkeling stelpost prijsstijging en volumegroei en de autonome groei van de zorgkosten) is er in de kadernota 2020 voor de jaarschijven 2021 ev structureel € 1 miljoen extra voor jeugdzorg opgenomen. In het kader van de ombuigingen (onderuitputting en bezuiniging) is hiervoor binnen de beschikbare budgetten van het sociaal domein tot een bedrag van € 423.000 dekking aanwezig. Voor het restant is nog geen dekking aanwezig; deze dient binnen de algemene middelen te worden gevonden. Mogelijk volgen er met de meicirculaire 2019 hiervoor extra gelden binnen de AU.
Daarnaast worden de risico's mbt de overige ontwikkelingen in het sociaal domein (w.o. nieuwe inkoopstructuur en bijkomende incidentele en structurele uitvoeringskosten en nieuwe prijsafspraken) in de begroting 2020 nog in de financiële risicoparagraaf opgenomen.

***Samenvattend**:*
Budgettair kader ZIN
In de primitieve begroting 2019 is hiervoor rekening gehouden met een bedrag van € 14.099.057. Bij de 1e BERAP 2019 moet er dus een bedrag van € 786.970,10 worden bijgeraamd. Dekking: ineens t.l.v. de reserve Sociaal Domein.
In de primitieve begroting 2020 is rekening gehouden met een bedrag van € 12.559.947. Bij de Kadernota 2020 (en uiteindelijk begroting 2020) moet er dus rekening worden gehouden met een noodzakelijke bijraming van € 2.553.883. Voor de jaren 2021 e.v. wordt rekening gehouden met een gelijk niveau voor inleg ZIN verhoogd met een jaarlijkse prijsbijstelling.

Uitvoeringskosten
In de primitieve begroting 2019 is voor deze uitvoeringskosten rekening gehouden met een bedrag van € 216.200. Bij de 1e BERAP 2019 moet er dus een bedrag van € 67.335 worden bijgeraamd.
In de primitieve begroting 2020 is rekening gehouden met een bedrag van € 206.515. Bij de Kadernota 2020 (en uiteindelijk begroting 2020) moet er dus een bedrag van € 37.752 worden bijgeraamd.

In principe worden de bijrarmingen ten laste van de stelpost SD gebracht. Zie onderstaande tabel in oranje arcering. Voor het niet toereikende deel van de stelpost wordt beschikt over de reserve SD. Zie gele arcering.
O.b.v. de huidige cijfers neemt de stelpost SD jaarlijks in omvang toe, waardoor er elk jaar minder over de reserve SD hoeft te worden beschikt. In 2023 kan het benodigd budget weer volledig binnen de ruimte op de stelpost SD worden opgevangen.

Overzicht Stelposten SD met ingang van begrotingsjaar 2019	Jaar	2.019	2.020	2.021	2.022	2.023
Beschikbaar voor WMO/Jeugd						
Stelpost prijsstijging en volumeontwikkeling Wmo/Jeugd (FCL 9610-38906)		**735.719**	**1.355.353**	**2.123.059**	**2.556.282**	**3.518.531**
FCL 6981: doorontwikkeling SW bedrijven kan afgeraamd worden t.g.v. stelpost 2019		75.000				
WMO:						
Af: WMO extra bedrag tbv Inkoop Wmo specialistische hulp 2019		-505.555				
Af: septembercirculaire 2018: bijdrage uitvoeringskosten SVB trekkingsrechten PGB		-160.390				
Af: reservering bijdrage uitvoeringskosten SVB trekkingsrechten PGB			*-165.202*	*-170.158*	*-175.262*	*-180.520*
Af: indexering collectief vervoer en hulpmiddelen vanaf 2019		PM				
Af: Indexering 2,5% Wmo specialistische hulp vanaf 2021 inkoopvolume 5 miljoen				-125.000	-128.125	-131.328
Af: indexering 2,5% Wmo hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, collectief vervoer e.d.			-150.000	-153.750	-157.594	-161.534
Af: indexering 2,2% collectief vervoer 2019		-14.665	-14.665	-14.665	-14.665	-14.665
JEUGD:						
Af: septembercirculaire 2018; korting AU ivm jeugdhulp aan kinderen in een AZC		-12.720	-13.041	-13.292	-13.582	-13.901
Af: septembercirculaire 2018: korting AU ivm academische component kinder- en jeugdpsychiatrie		-18.591	-19.059	-19.426	-19.849	-20.316
Bij: Rijksbijdrage transormatiebudget Jeugdzorg (via Den Bosch) jaren 2019 en 2020		150.330	150.330			
Af: Indexering 2,5% Jeugdzorg vanaf 2021 (berekend vanaf totaal inkoopvolume 2020: € 15.113.830)				*-377.846*	-387.292	-396.974
Af: Aanvullende uitvoeringskosten en projectkosten inkoop ZIN Jeugdzorg 2019 ev		-67.335	-37.752	-37.752	-37.752	-37.752
Af: Nieuwe inkoop vanaf 2020 / wijz.regionale samenwerking Jeugdzorg met structurele doorwerking			-2.553.883	-2.553.883	-2.553.883	-2.553.883
Totaal saldo beschikbaar voor Wmo/Jeugd (FCL 9610 / ECL 38.906)		**181.793**	**-1.447.919**	**-1.342.713**	**-931.722**	**7.658**

Overig

Los van deze budgetten is er in de gemeentebegroting ook nog sprake van

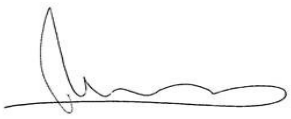
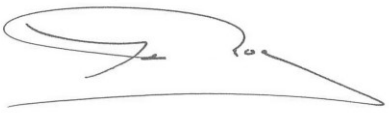
- De inleg voor de kosten van de lokale jeugdhulp en
- De persoonsgebonden budgetten (PGB's jeugdzorg)

Deze budgetten zijn toereikend. Hiervoor hoeft voor 2019 en verder geen bijstelling plaats te vinden.

Planning

De financiële consequenties worden vertaald in de 1e Berap 2019 en de Kadernota 2020. Het bijgesteld budgettair kader 2019 en budgettair kader 2020 wordt u in de raadsvergadering van 27 juni 2019 ter besluitvorming voorgesteld. Met het vaststellen van Berap en Kadernota, wordt ook het gewijzigd budgettair kader 2019 en het budgettair kader 2020 vastgesteld.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij